

**AZ ÁLLAMTUDOMÁNYOK FOGALMA, TÁRGYA ÉS ÖSSZETEVŐI. AZ ÁLLAM- ÉS
KÖZIGAZGATÁS KUTATÁSÁNAK MÓDSZEREI**

Komplex vizsga – Kötelező tantárgy

A vizsga témakörei

1. Az államprobléma. Az államfogalom kialakulása, szemantikai fejlődése
2. Modern államelméletek
3. Államtudomány fogalma: rendeltetése, keletkezése (fejlődési szakaszai), felépülése.
4. Az államtudomány helye a társadalomtudományok rendszerében, viszonya a jogtudományhoz, politikatudományhoz, szociológiához
5. Az államtudomány (államkutatás) német és angolszász megközelítései
6. Az Európai Unió államjellegének problémája: szövetségi állam versus államszövetség, birodalom versus nemzetállam
7. Az államkutatás módszertani kérdései. A jó állam – jó kormányzás kutatások: elméleti megalapozás, eredmények, tapasztalatok
8. A kapacitásfogalom értelmezése és irányzatai az állam-és politikatudományokban
9. A kormányzás államközpontú megközelítése és irányzatai
10. Az államtudomány intézményesítése (kutatás-oktatás) Magyarországon

Ajánlott irodalom

Szövegek

- Georg Jellinek: *Általános államtan*. Ford. Szilágyi Péter. ELTE ÁJK, Budapest, 1994.
- Max Weber: A racionális állam. Államszociológiai töredék (1911-1920). In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. Budapest, 2003, Szent István Társulat, 38-70.
- Hans Kelsen: *Az államelmélet alapvonalai*. A német kéziratból fordította és előszóval ellátta Moór Gyula. Miskolc, 1997, Bíbor Kiadó, [I. Az állam mivolta] 27-54.
- Hans Kelsen: *Tiszta jogtan*. Ford. Bibó István. Budapest, 1988, ELTE Bibó István Szakkollégium. [VIII. Jog és állam. IX. Állam és nemzetközi jog.] 64-85.
- Carl Schmitt: A politikai fogalma. In Carl Schmitt: *A politikai fogalma. Válogatott politika- és államelméleti tanulmányok*. Ford. Cs. Kiss Lajos. Budapest, 2002 Osiris – Pallas Stúdió - Attraktor, 7-67. In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. Budapest, 2003, Szent István Társulat, 130-182.

- Rudolf Smend: Az állam mint integráció. In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 183-223.
- Carl Schmitt: A birodalmi elnök mint az alkotmány őre. In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 260-288.
- Hans Kelsen: Ki legyen az alkotmány őre? In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 289-299.;311-332.
- Hermann Heller: Jogállam vagy diktatúra. In Takács Péter (szerk.): *Joguralom és jogállam*. Budapest, 1995, Tempus Program, 62-74.
- Hermann-Josef Blanke: A Maastrichti Unió Szerződés. Lépés az európai szövetségi állam felé vezető úton? In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 867- 893.
- Karl Doehring: Állam és alkotmány az egységesülő Európában. In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 894-910.
- Neil McCormick: A maastrict-ítélet: szuverenitás – ma. In Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. 911-921.

Tankönyv

- Cs. Kiss Lajos: *Reflexív államelmélet*. Budapest, 2020, Kézirat.
- Cs. Kiss Lajos (szerk.): *Hans Kelsen jogtudománya. Tanulmányok Hans Kelsenről*. Budapest, 2007, Gondolat Kiadó.
- Takács Péter: *Államtan. Négy fejezet az állam általános elmélete köréből – Az állam általános sajátosságai*. Budapest, 2011, Corvinus Egyetem
https://www.academia.edu/30773718/%C3%81llamtan_2._N%C3%A9gy_fejezet_az_%C3%A1llam_%C3%A1ltal%C3%A1nos_elm%C3%A9lete_k%C3%B6r%C3%A9b%C5%91l_Az_%C3%A1llam_%C3%A1ltal%C3%A1nos_saj%C3%A1toss%C3%A1gai_2011
- Takács Péter (szerk.): *Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből*. Budapest, 2003, Szent István Társulat.

Tanulmányok

- Cs. Kiss Lajos: Államelméleti helyzetkép. *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás*. 2017/2, 4-46.
- Cs. Kiss Lajos: A totális állam elmélete és mítosza. *Világosság* 2010 ősz, 19-40.
- Fejes Zsuzsanna: Az állam, mint a nemzetközi együttműködés szereplője. A globalizáció és az állam megváltozott szerepe a nemzetközi viszonyokban
In Fejes Zsuzsanna – Szalai Anikó (szerk.): *Államközi kapcsolatok*. Szeged, 2019, Iurisperitus Kiadó, 61-77.
- Zsuzsanna Fejes: The State as an Actor of International Cooperation. Globalization and the Changed Role of State in International Relations
In Zsuzsanna Fejes – Márton Sulyok – Anikó Szalai (eds.): *Interstate relations*
Szeged, 2019, Iurisperitus Kiadó, 57-72.
- Kaiser Tamás: Az államkutatások helye a társadalomtudományok rendszerében. *Államtudományi Műhelytanulmányok* 2016. 1. szám, NKE

<https://folyoiratok.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/2016-1-az-allamkutatasok-helye-a-tarsadalomtudomanyok-rendszereben.original.pdf>

- Kaiser Tamás: Az „összkormányzati kormányzat” (whole-of-government) koncepció megvalósulása az angolszász országokban In *Glossa Juridica*. V. évf. 2019/3-4. szám. 115-134.
- Kaiser Tamás: Az „összkormányzati kormányzat” (whole-of-government) koncepció megvalósulása a skandináv országokban In *Glossa Juridica*. V. évf. 2019/3-4. szám. 135-152.
- Kaiser Tamás-Bozsó Gábor: (2016): Az államközpontú kormányzás koncepciójának és mérhetőségének főbb aspektusai. In: Kaiser Tamás (szerk.): A jó állam mérhetősége II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 11-37.
- Kádár Krisztián-Papp-Somlai Alexandra (2019): Az adminisztratív kapacitás jelentésárnyalatai. In: Kaiser Tamás (szerk.): A jó állam mérhetősége III. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 203-223.
- Pongrácz Alex: a szuverenitásfogalom változásának 21. század fejleményei. *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás*. 2018/2, 128-153.
- Szilágyi Péter: A tiszta jogtan államelméleti fogantatása. In Cs. Kiss Lajos (szerk.): *Hans Kelsen jogtudománya. Tanulmányok Hans Kelsenről*. Budapest, 2007, Gondolat Kiadó, 302-326.

